

25.03.2017.

Радомир МИЋУНОВИЋ

Поливалентна уметница Зора Камбер ...

ОД ИМПРЕСИЈЕ ЋУТАЊА ДО ГОВОРЉИВИХ СЛИКА

Зора Камбер (1950), поливалентна уметница из (банатске) Беле Цркве, приредила је изложбу слика за београдску публику, од 27. фебруара до 13. марта ове године, у галерији Центра за образовање и културу „Божидарац 1947“. Поставку од 20 слика назвала је ДОДИР ТИШИНЕ. На отварању је сала била пуна, а програм и експонати никог нису оставили равнодушним.

Госпођа Камбер се, поред ликовног делања, бави музиком – компонује, свира и пева, доказујући да су инетересовања и постизања даровитих вишеструка.

Бићу искрен (што је данас реткост), о сликарки нисам много знао, па су ме, утолико пре и више, изненадила и обрадовала њена ефектна оставрења. На платнима је било доста лирских елемената. И сама ауторка је свој рад назвала поетским реализмом, У прилог таквом закључку је податак да су, мимо ликовних педагога и критичара, о њој најчешће и

најлепше писали песници, односно песникиње. То и није чудно ако се зна да су многе слике инспирисале књижевнике, а многе књиге су надахнуле сликаре.

Поменута мајсторица киста је досад приредила десетак самосталних изложби, учествовала на знатно више колективних, абила чест гост на ликовним колонијама широм Србије, и шире. Њених дела има и ван граница.

Почела је са иконама, оним тзв путујућим, које су пропутовале континентом. Они који дуже и боље познају Зору Јовичић Камбер, помоглису ми својим казивањима и написима, да стекнем потпунију слику о њеним сликама, а ова изложба је потврдила и допунила снажан утисак и високу оцену свеукуоног стварања. Из њених експоната се, веле, рађају стихови. Садржај претходних и новог каталога дознајемо ко је све износио мишљења о Зорином постигнућу – Милинко Ристовић, Љиљана Тосоровић, Јадранка Ћулум, Радмила Гава, Илијана Илић, Лара Дорин...Њихова запажања су да ова на платно преноси сопствено биће, осећај који је импресија ћутања, што све чини метност леком од пролазности. Код ње се, наиме, боје и тонови прожимају, допуњују и памте. Она снове своје непогрешиво пресликава у јаву, тако да се њене композиције и виде и чују. Једном речју, у њима су и дар и дамар!

По завршеној гимназији у родном месту и започетим студијама права, сликарка се отиснула у свет. Деценијски боравак у Африци, Русији и Европи, сигурно је обогатио њено искуство и спознају и допринео пуној креативности, стварајући ширу визију.

Елем, за своје одредиште, дотична је одабрала путовање кроз простор и време. Тако са боравка на Косову, носи потресне емоције и душевне немире.

Многи су имали према Зори и њеном раду пуно сензибилитета и разумевања, али је она на првом месту увек постављала свог учитеља и узора професора и ментора, а пре свега великог пријатеља Цветка лаиновића, кога редовно помиње, уз безмерну захвалност. На њу је, уосталом, стари мајстор прсудно утицао, што и последња излагања потврђују.

Пратиће нас, посебно, неки призори, мада је свака од композиција достојна пажње и памћења. Пејзажи и портрети су јој подједнако успели. Ту су, рецимо; Жито пред олују.па Макови у ноћи, затим, Коњи у трку, такође ликови деце и одраслих, који ће нас дуго пратити. Неки су готово незаборавни.

Приказ степеница, на пример, речито говори о успону поменуте даме, о којој ће се, убеђен сам, још доста чути и читати.

НЕКОПИРАТИ

Шта нам говоре последње изложбе Љиљане Гавриловић?

PREKO APSTRAKCIJE DO ASOCIJACIJE!

Ова београдска сликарка је применом апстракције остварила већу асоцијативност

Веровао сам да добро познајем сликарску орјентацију и домете Београђанке Љиљане Гавриловић (1958), јер сам пратио, па и промовисао, неколико њених представљања, али се испоставило да са уметницима никад нисте начисто. Увек вас могу изненадити, баш када се најмање надате.

Две последње изложбе поменути уметнице ставиле су нам до знања, да је она начинила искорак и(ли) заокрет, пре свега у ликовном поступку, а претходну, нема сумње, и у резону. Применом апстракције, проширила је асоцијативно поље и збунила пне који су мислили да одлично познају њено ставралаштво.

Упоређујући оно што је излагала последњих деценију-две са овим скорашеим промоцијама, схватамо да са уметницима никад није све јасно, те да су они спремни и саме себе да изненаде. Једноставно, не могу се предвидети њихови потезу у схватањима и поступања на визуелном плану.

Гавриловићева је нагло и, за многе неочекивано, прешла са класичне форме на енкаустику штампе на форексу. Прво је, од 17. до 26. новембра, прошле године, на заједничкој изложби, у Кући Ђуре Јакшића (Скадарлија), изложила девет таквих композиција, да би се, ове године, у галерији Центра за образовање и културу „Божидарац 1947“, пред свијим Београђанима представила са 11 (и словима: једанаест) сличних композиција.

Шта је заједничко за претходну и нову орјентацију несумњиво истинске сликарке?

Принцип који важи за све праве уметнике. Такозвано свето тројство: таленат, техника и тематика битни су за стварање и домет аутора

У свакој уметности, па и ликовној, на снази је свето тројство: таленат, техника и тематика битни су за остварење и домет аутора. Сва три услова ипуњава својим радовима Љиљана Гавриловић, по рођењу и живљењу Београђанка, а по диспозицијама и постигнућу ликовна креаторка запажених врлина, па није чудо што је 2011. стекла статус самосталног уметника УЛУПУДС-а и репутацију посебног извођача.

Најновијом изложбом у старом и добри познатом простору, то потврђује и надграђује. У Галерији популарног и угледног „Божидарца“, где трећи пут излаже, опет нас уверава да заслужује нашу пажњу. Прошли пут је излагала на Светог Николу, али свако добро представљање је, заправо, својеврстан, празник, па и овај 27. фебруар.

Но да би се што лакше и сигурније ушло у свет њених визија и композиција, тачније у колоплет појавног и појмовног, сликарка је, на самом почетку поставке „инсталирала“ врата, док су остали експонати својеврсни прозори кроз које се виде земља, живи свет и небо. И још доста тога, шта већ ко хоће и може да запази и доживи.

Није случајно речено да су гледаоци „коаутори“, њихово је да откривају и уживају. Тако нам се јављају: река, кругови, ливаде, чак и добри дух који нам помаже да се не изгубимо.

Одувек је важило правило да уметник улаже себе у дело, а конзумент себе у том делу тражи и мање-више налази.

Као недавно у Кући Ђуре Јакшића, где је излагала „свега“ девет композиција, Гавриловићева нам предочава нешто бројнију, рекло би се и ефектнију, екаустичку штампану на фореку. Свијеврсни „једанаестерац“ није тек подсећање на белу тачку, већ асоцијативни сплет линија и боја који нас емотивно и ментално богате, јер им је

удахнут живот и артикулисана фабула. По оној теорији, да ликовност језикује сликом.

Уље и цртеж су досад били Љиљина специјалност, али се дијапазон допунио Испоставило се да темепере баш одговарају њеном темпераменту.

Рекоше већ да су слике приче које ћуте, док су приче слике које говоре. У изражајним композицијама се пуно тога може чути и прочитати, јер фигуре и ликови које назиремо или јасно уочавамо, терају нас да истражујемо даље и задовољством крунишемо свију радозналост.

Добро око, стваралачки нерв и сигурна рука и раније су се осећали у опусу Гавриловићеве, када су портрети и пејзажи, уз воће, сеоске идиле и домаће љубимце, као и древни споменици и поруке, били предмет њеног сагледавања.

Сигуран сам да ће многи уживати у визуелизацији ауторкиних најновијих мотива и намера.

У Београду, фебруара 2017.

PR

DIOGEN pro kultura

<http://www.diogenpro.com>